

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (apellatsioonikoda) 27. jaanuar 2016

Kohtuasi T-782/14 P

DF
versus
Euroopa Komisjon

Apellatsioonkaebus — Avalik teenistus — Ametnikud — Töötasu — Lähetus teenistuse huvides — Kodumaalt lahkumise toetus — Personalieeskirjade VII lisa artikli 4 lõike 1 punktis b ette nähtud tingimus — Alusetult saadu tagastamine

Ese: Apellatsioonkaebus Euroopa Liidu Avaliku Teenistuse Kohtu (kolmas koda) 1. oktoobri 2014. aasta otsuse peale kohtuasjas F-91/13: DF *vs.* komisjon (EKL AT, EU:F:2014:228) selle kohtuotsuse osalise tühistamise nõudes.

Otsus: Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata. Jätta DF-i kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja Euroopa Komisjoni kohtukulud käesolevas kohtuastmes.

Kokkuvõte

- Ametnikud — Alusetult saadu tagastamine — Tingimused — Maksmise ilmne alusetus — Kriteeriumid*
(Personalieeskirjad, artikkel 85)
- Ametnikud — Töötasu — Kodumaalt lahkumise toetus — Saamise tingimused — Alalise elukoha või põhilise kutsealase tegevuse puudumine teenistuskohas enne teenistusse asumist*
(Personalieeskirjad, VII lisa artikli 4 lõike 1 punkt b)
- Ametnike hagid — Taotlus personalieeskirjade artikli 90 lõike 1 tähenduses — Administratsioonile taotluse esitamine, ilma et taotletava otsuse tegemiseks oleks olemas õiguslik alus*
(Personalieeskirjad, artikli 90 lõige 1)
- Euroopa Liidu õigus — Põhimõtted — Õiguskindlus — Liidu õigusnormid — Selguse ja täpsuse nõuded*

5. *Ametnikud — Alusetult saadu tagastamine — Tagajärjed kolmandate isikute jaoks, kes on alusetult tehtud maksetest kasu saanud — Eraõiguse valdkonda kuuluv küsimus*

(Personalieeskirjad, artikkel 85)

6. *Euroopa Liidu privileegid ja immunitetid — Euroopa Liidu ametnikud ja ajutised töötajad — Siseriikliku õiguse kohaldamine eraelulistele õigussuhetele*

(Personalieeskirjad, artikli 23 esimene lõik)

1. Alusetult makstud summade tagasimaksmise puhul tuleb selleks, et teha kindlaks, kas seadusliku aluse puudumine personalieeskirjade artikli 85 esimese lõigu tähenduses on nii ilmne, et ametnik ei saanud seda mitte teada, võtta arvesse kahte asjaolu ehk esiteks kohaldatavate õigusnormide selgust ja teiseks ametniku palgaastet ja kogemust.

Väljend „nii ilmne” ei tähenda selles kontekstis seda, et alusetuid makseid saavalt ametnikult ei eeldata mingitki järelemõtlemist ja kontrolli, vaid et summa tuleb tagasi maksta, kui viga ei saa märkamatuks jääda tavapäraselt hoolsale ametnikule, kellelt eeldatakse tema töötasule kohaldatavate eeskirjade tundmist.

Asjaolud, mida liidu kohus peab arvesse võtma, hindamaks ametniku suutlikkust vajalikke tegureid kontrollida, puudutavad ametniku vastutuse astet, tema palgaastet ja tööstaži, vaidlusaluse toetuse maksmise tingimusi käsitlevate personalieeskirjade sätete selguse astet ning ametniku isiklikus või pereelus toimunud muudatuste olulisust, kui vaidlusaluse summa maksmine on seotud niisugusele olukorrale administratsiooni poolt antava hinnanguga.

Muu hulgas ei ole vajalik, et asjaomane ametnik või ajutine töötaja oleks oma ametiülesandeid hoolsalt täites võimeline hindama administratsiooni tehtud vigade täpset ulatust. Asjaolu, et tal on kahtlusi kõnealuse makse õigsuses, on piisav selleks, et olla kohustatud kontakteeruma administratsiooniga, et see teostaks vajaliku kontrolli.

(vt punktid 25–28)

Viited:

Üldkohus: kohtuotsused, 29.9.2005, *Thommes vs. komisjon*, T-195/03, EKL AT, EU:T:2005:344, punktid 123 ja 124 ning seal viidatud kohtupraktika, ja 16.5.2007, *F vs. komisjon*, T-324/04, EKL AT, EU:T:2007:140, punkt 145 ja seal viidatud kohtupraktika.

2. Personalieeskirjade VII lisa artikli 4 lõike 1 punkti b sõnastus võimaldab tavapäraselt hoolsal ametnikul mõista selle sätte ulatust ja järeldada, et selles sättes nimetatud kümneaastane ajavahemik peab olema täitunud enne institutsiooni teenistusse asumist, seda enam et liidu kohus on nimetatud sätet juba ammu ühtviisi ja ühetaoliselt tõlgendanud.

Igal juhul võimaldab see selge ja täpne säte hõlpsalt mõista, et kõnealuse kümneaastase arvestusperioodi eesmärk on üksnes teha kindlaks, millistel tingimustel saab alates teenistusse asumise hetkest maksta kodumaalt lahkumise toetust ametnikule, kes on selle riigi kodanik, mille territooriumil asub tema töökoht.

Asjaolu, et personalieeskirjade VII lisa artiklis 4 ei ole määratletud konkreetset olukorda, nagu näiteks niisuguse ametniku õigust saada kodumaalt lahkumise toetust, kes lähtetakse tööle riiki, mille kodanik ta on, ei saa pidada õiguskindluse põhimõtte rikkumiseks, sest see säte kehtestab üldisel ja abstraktsel moel kriteeriumid, mille alusel seda hüvitist igal konkreetsel juhul makstakse.

(vt punktid 30, 47 ja 48)

Viited:

Euroopa Kohus: kohtumäärus, 14.7.2005, *Gouvras vs. komisjon*, C-420/04 P, EKL, EU:C:2005:482, punktid 57 ja 60.

Üldkohus: kohtuotsus, 28.9.1993, *Magdalena Fernández vs. komisjon*, T-90/92, EKL, EU:T:1993:78, punkt 32.

3. Personalieeskirjade artikli 90 lõikes 1 on ilma piiranguteta ette nähtud, et iga isik, kelle suhtes kohaldatakse personalieeskirju, võib esitada ametisse nimetavale asutusele taotluse teda käsitleva otsuse tegemiseks. Selle õiguse kasutamine ei ole seotud tingimusega, et on olemas õiguslik alus, mis võimaldab administratsioonil taotletava otsuse vastu võtta, ning selle kasutamist ei takista asjaolu, et administratsioonil puudub taotletava otsuse vastuvõtmisel kaalutusõigus.

(vt punkt 41)

Viide:

Euroopa Kohus: kohtuotsus, 16.10.1980, *Hochstrass vs. Euroopa Kohus*, 147/79, EKL, EU:C:1980:238, punktid 2–4.

4. Õiguskindluse põhimõte, mis on liidu õiguse aluspõhimõte, nõuab eelkõige, et õigusnorm peab olema selge ja täpne, et õigussubjektid saaksid üheselt teada oma õigused ja kohustused ning saaksid sellest lähtuvalt tegutseda.

(vt punkt 45)

Viide:

Euroopa Kohus: kohtuotsus, 14.4.2005, *Belgia vs. komisjon*, C-110/03, EKL, EU:C:2005:223, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika.

5. Kui personalieeskirjade artikli 85 esimeses lõigus ette nähtud tingimused enamakstud summa sissenõumiseks on täidetud, on tööandjaks oleval institutsioonil kohustus need summad sisse nõuda ning institutsioonil puudub selles suhtes kaalutusõigus.

Lisaks ilmneb personalieeskirjade artikli 85 sõnastusest selgelt, et see puudutab üksnes rahalist suhet ametniku, kellele alusetuid makseid tehti, ja tema tööandjaks oleva institutsiooni vahel. Ühtlasi ei võta see säte arvesse võimalikke tagajärgi, mis ametniku tagasimaksmise kohustusel võib olla teiste isikute jaoks, kes võisid alusetult makstud summadest, mille tööandjaks olev institutsioon tagasi nõuab, otseselt või kaudselt kasu saada, kuna need küsimused kuuluvad eraõiguse valdkonda.

(vt punktid 53 ja 54)

6. Elatist makstakse endiste abikaasade vahelise eraõigusliku suhte alusel. Vastavalt personalieeskirjade artikli 23 esimesele lõigule kohaldatakse seda liiki õigussuhete puhul liidu ametnikele samamoodi nagu mis tahes teisele eraisikule siseriiklikke õigusnorme täies ulatuses.

(vt punkt 55)

Viited:

Üldkohus: kohtuotsus, 17.5.2006, Kallianos vs. komisjon, T-93/04, EKL AT, EU:T:2006:130, punkt 49.